

СЕКЦІЯ 1
ГЕРМАНСЬКІ МОВИ

УДК 811.112.2'37

DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2663-3426/2024-1-1>

МОВНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ТА КОГНІТИВНІ ОЗНАКИ КОНЦЕПТУ IMAGINATION

Остапчук Яна Володимирівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

yana.ostapchuk@pnu.edu.ua
orcid.org/0000-0002-0037-813X

Стаття присвячена аналізу вербальної репрезентації концепту **IMAGINATION** і виявленні його когнітивних ознак. Аналіз словникових дефініцій субстантиву *imagination* в англomовних лексикографічних джерелах дав змогу виділити основні мотивуючі ознаки, що відображають сам механізм формування та подальшого розвитку концепту.

Сконструйовано номінативне поле концепту, до якого входять його номінації – ключове слово та його синоніми.

Прослідковано реалізацію лексем-репрезентантів концепту у тексті. Невідповідність створеного образу і реально існуючого стану справ реалізується в конструкціях *only in smb's mind, in smb's imagination*: Уява може характеризуватись згідно критеріїв велика/невелика, вузька/широка. Прикметники, що описують уяву, демонструють наскільки сформована ця здатність у людини, характеризують ступінь реалістичності сформованого у людини образу і вказують на хорошу чи погану роботу фантазії.

Образи, якими оперує людина, не обмежуються відтворенням безпосередньо сприйнятого, хоча попередній досвід може бути поштовхом для уявних картин. Виявлено, що перед людиною в образах може постати й те, чого вона безпосередньо не сприймала, і те, чого взагалі не було, і навіть те, чого в такій конкретній формі в дійсності й бути не може. Таким чином, не всякий процес, що протікає в образах, може бути зрозумілий як процес відтворення. Перетворення стає основною характеристикою уяви.

До когнітивних ознак концепту відносимо: “конструювання”/“процес творення нових образів”; “уявляти що-небудь”; “контроль”; “здатність розуму бути творчим або винахідливим”.

Аналіз мовного матеріалу демонструє різноманітні емоційно-забарвлені конотації концепту. **IMAGINATION** як концепт отримує таку предикативну характеристику, яка кваліфікує її як здатність створювати предметно-чуттєві картини та образи.

Концепт **IMAGINATION** є актуальним та комунікативно релевантним концептом англomовної концептосфери і представлений чисельним номінативним полем та об'ємною когнітивною структурою.

Ключові слова: мовна картина світу, концепт, концептуальна картина світу, методи концептуального аналізу, концепт **IMAGINATION**, номінативне поле, когнітивні ознаки.

LANGUAGE REPRESENTATION AND COGNITIVE CHARACTERISTICS
OF THE CONCEPT IMAGINATION

Ostapchuk Yana Volodymyrivna,
Ph.D. in Philology, Associate Professor,
Associate Professor at the Foreign Languages Department
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
yana.ostapchuk@pnu.edu.ua
orcid.org/0000-0002-0037-813X

The article is devoted to the analysis of the verbal representation of the concept **IMAGINATION** and the identification of its cognitive characteristics. The analysis of definitions of the noun *imagination* in English lexicographic sources made it possible to identify the main motivating features that reflect the very mechanism of formation and further development of the concept.

The nominative field of the concept which includes its nominations – the keyword and its synonyms was constructed.

The implementation of lexemes representing the concept in the text was traced. The discrepancy between the created image and the actual state of affairs is realized in the constructions only in smb's mind, in smb's imagination: Imagination can be characterized according to the criteria big/small, little; narrow/wide.

Adjectives describing imagination demonstrate the degree to which this ability is formed in a person, characterize the degree of realism of the image formed by a person, and indicate the good or bad work of imagination.

The images with which a person operates in his/her mind are not limited to the reproduction of directly perceived, although previous experience can be the impetus for imaginary pictures. It was revealed that a person can see in images what he/she did not directly perceive, and what was not there at all, and even what cannot be in such a concrete form in reality:

Thus, not every process occurring in images can be understood as a process of reproduction. Transformation becomes the main characteristic of the imagination.

The cognitive features of the concept include: "construction"/"the process of creating new images"; "to imagine something"; "control", "the ability of the mind to be creative or inventive".

*The analysis of language material demonstrates various emotionally colored connotations of the concept. **IMAGINATION** as a concept receives such a predicative characteristic that qualifies it as the ability to create object-sensual pictures and images.*

*The concept **IMAGINATION** is an actual and communicatively relevant concept of the English-speaking conceptual sphere and is represented by a numerical nominative field and a three-dimensional cognitive structure.*

Key words: *lingual world picture, concept, conceptual world picture, conceptual analysis, methods of conceptual analysis, concept IMAGINATION, nominative field, cognitive characteristics.*

Вступ. Лінгвокогнітивний підхід до розуміння терміну концепт є домінуючими у сучасній вітчизняній лінгвістиці. Концепт визначають як "інформаційну структуру свідомості, різносубстратну, певним чином організовану одиницю пам'яті, що містить сукупність знань про об'єкт пізнання, вербальних і невербальних, набутих шляхом взаємодії п'яти психічних функцій свідомості та поза-свідомого" (Селіванова, 2008: 410); "термін, введений для пояснення процесів мислення та пов'язаний з одиницями ментальних та / або психічних ресурсів людської свідомості; оперативну одиницю пам'яті та всієї картини світу (у тому числі мовної); смисли, якими оперує людина у процесах мислення і які відбивають зміст досвіду і знань, результатів всієї людської діяльності, а також процесів пізнання світу у вигляді певних "квантів знання" (Бацевич, 2007: 90).

Поєднуючи різні концепти людина мислить ними, формуючи нові концепти у процесі пізнання. Властивий мові спосіб концептуалізації дійсності є універсальним, з іншого боку – національно специфічним, оскільки, носії різних мов сприймають світ крізь призму своїх мов, що дає змогу стверджувати, що мовна картина світу втілює в собі зафіксований у мовних формах спосіб світосприйняття і світобачення певного народу. Як зазначає Ф. Бацевич "концепти фіксуються в одиницях та категоріях мови, мають національно-культурну специфіку; їх облік – важлива умова успішності міжкультурної комунікації" (Бацевич, 2007: 90). Концепт формується під впливом культури та відображає історію, культуру, національний менталітет та досвід

окремого народу, суспільства (Кудос, 2022).

Мовні одиниці та концепти існують у двосторонньому взаємозв'язку та взаємодії. Залежно від соціальних, економічних, політичних чинників, історичного часу концепт актуалізується по-різному у мовних одиницях. Концепт набуває актуального вираження, проявляються домінантні когнітивні ознаки, у відповідності до діючих екстралінгвальних чинників (Яковлева, 2006:

204). Концептуальна основа змінює набір мовних одиниць, що використовує людина для опису та характеристики певного явища, яке існує в її свідомості. Водночас зміни у процесі мовлення під дією інтралінгвальних чинників призводять до зміни ознак у домовних уявленнях людини та змін у системі концептів (Красовська, 2009: 121).

До апробованих у сучасній лінгвістиці методів концептуального аналізу належить аналіз семантичного простору слова-імені концепту, який репрезентує, вербалізує та об'єктивує концепт і полягає у аналізі реалізації слова та його функціонування на різних рівнях мови: дослідженні словникових дефініцій, дослідженні семантичної структури та можливості її розширення в текстах різної стильової та жанрової приналежності, аналізі синтагматичних зв'язків, тобто сполучуваності з іншими словами у реченні.

Концептуальний аналіз співвідноситься з семантичним аналізом, оскільки «полягає у фіксації та тлумаченні найбільш частотних семантичних сполучень, що містять інформацію, релевантну для семантичного опису імені. З іншого боку, як зауважує В. Кононенко, аналіз концептів на семантичному рівні суттєво відрізняється

від власне семантичного. Семантичний підхід передбачає встановлення набору значень слова в його відношеннях з іншими словами, тоді як мета когнітивного підходу – виділення смислу, що включає часом досить широкі знання. Концептуальний аналіз полягає й у вивченні когнітивних категорій – предикатності, означуваності, процесуальності, тобто врахуванні субстантивних, ад’єктивних і дієслівних позначень у їх взаємодії (Кононенко, 2006: 114).

Метою пропонованої розвідки є аналіз вербальної реалізації концепту **IMAGINATION** на матеріалі англomовних лексикографічних джерел та вибірки з творів англійської та американської літератури, що дасть змогу простежити сукупність значень мовних засобів, що номінують концепт, та виявити основні когнітивні ознаки, що його формують.

Концепт **IMAGINATION** належить до універсальних категорій людства, оскільки він представлений якщо не у всіх, то у більшості культур та мов світу. Однак аналіз мовних засобів вираження концепту у певній мові дає змогу простежити закономірності структуралізації концепту, експлікувати його смислове наповнення, визначити ступінь вербалізації; вивчити множинність і різноманітність засобів реалізації концепту, відкриває перспективи окреслення закономірностей національно-мовного вираження та кваліфікації його частотності та регулярності.

Номінативне поле концепту **IMAGINATION**.

Основними етапами дослідження концепту є побудова номінативного поля, аналіз та опис семантики мовних засобів, що входять в номінативне поле концепту, когнітивна інтерпретація результатів опису семантики мовних засобів – виявлення когнітивних ознак, що формують досліджуваний концепт як ментальну одиницю. Номінативне поле концепту визначаємо як сукупність мовних засобів, які об’єктивують концепт, що має комплексний характер, беручи до уваги, що концепт вербалізується в мові різноманітними засобами – лексичними та фразеологічними одиницями, структурними та позиційними схемами речень, текстами та сукупностями текстів. В номінативне поле концепту входять його номінації – ключове слово та його синоніми, його побудова здійснюється на основі використання різноманітних лексикографічних джерел: тезаурусних, синонімічних, тлумачних, етимологічних, фразеологічних словників. Компонентний та дескриптивний аналіз словникових дефініцій є важливим етапом вивчення струк-

тури концепту, оскільки лексична система, репрезентована у словниках, є відображенням специфіки мовної картини світу.

Аналіз словникових дефініцій субстантиву *imagination* в англomовних тлумачних словниках дав змогу виділити основні мотивуючі ознаки, що відображають сам механізм формування та подальшого розвитку концепту: “здатність створювати ментальні образи”, “ментальний образ у свідомості людини створений уявою”, “процес творення образів”, “здатність розуму бути творчим або винахідливим” “мисленнєва творча здатність”, “здатність уявляти речі, які не існують” (Britannica; Collins; LDCE, 2014, MEDAL, 2014; OED 1989, AHCD, 11), які можна віднести до образних, категорійних та понятійних ознак концепту.

В номінативне поле концепту входять його номінації – ключове слово та його синоніми, його побудова здійснюється на основі використання різноманітних лексикографічних джерел. До іменникової тематичної підгрупи вираження концепту **IMAGINATION** належать іменники: *artistry, awareness, fancy, fantasy, idea, image, imagery, ingenuity, insight, inspiration, intelligence, inventiveness, originality, resourcefulness, thought, vision, wit*. Оскільки лексема *imagination* є багатозначною, синонімічні ряди побудовані наступним чином: **in the sense of creativity:** *vision; invention; ingenuity; enterprise; insight; inspiration; wit; originality; inventiveness; resourcefulness; in the sense of mind’s eye:* *mind’s eye; fancy; in the sense of interest:* *interest; attention; curiosity; fascination; interest; attention; curiosity; fascination; in the sense of unreality:* *unreality; idea; image; notion; illusion; invention; conception; supposition; chimera* (Collins). Дієслівна тематична підгрупа представлена дієсловами: **in the sense of envisage:** *envisage; see; picture; plan; create; project; think of; scheme; frame; invent; devise; conjure up; envision; visualize; dream up (informal); think up; conceive of; conceptualize; fantasize about; see in the mind’s eye; form a mental picture of; ideate; in the sense of believe:* *believe; think; suppose; assume; suspect; guess (informal); realize; take it; reckon (informal); fancy; deem; speculate; presume; take for granted; infer; deduce; apprehend; conjecture; surmise; in the sense of dream:* *dream; fancy; visualize; envisage; conjure up; hallucinate* (Collins).

Реалізація концепту у мовному матеріалі.

Уява у людей розвинена різною мірою, багата уява вважається здебільшого пере-

вагою: *All one needs is imagination* (BNC); *You are so talented, Florian, why not create something of your own, something that comes from your **imagination**? As the philosophers say, 'Life is short, but art is long* (Vocabulary.com); *but it must have been a remarkably ingenious and lively imagination* (Vocabulary.com), в той час як погано розвинена уява трактується як недолік: *A total lack of musical skill combined with a total lack of imagination is a terrible thing to have to sit and listen to* (BNC); *"Yes! Yes! Absolutely! No talent, no imagination, a fraud from top to bottom!* (Vocabulary.com). Разом з тим, нездатність людини адекватно сприймати реальність навряд чи може сприйматись позитивно: *Maybe her imagination was just something that would keep landing her in trouble* (Vocabulary.com), хоч втеча у світ фантазій може бути порятунком в деяких випадках: *Lost in the world of imagination, I forgot my sad, lonely existence for a while, and was happy* (BNC); *I guess you could say she adapted to her grief with imagination* (Vocabulary.com); *She wants to get stuck in her imagination* (Vocabulary.com). Надто розвинена уява може стати причиною страждань та дискомфорту: *Unable to reach him by phone and confined at home because Ernest had the car, she let her imagination magnify "all the horror stories about what excess radiation might do to the men"* (Vocabulary.com); *It was April's imagination that made trouble when they got to the fence; because if she hadn't been imagining she wouldn't have been so nervous* (Vocabulary.com).

Уява може характеризуватись згідно критеріїв велика/невелика (*large imagination, small imagination*): *Talked about this yesterday some, and it is coming up a third time, for me, the **large imagination** is a blessing* (BNC); *... and all that the **small imagination** of a number of persons* (Vocabulary.com); *Will had **little imagination** but he had great energy* (Vocabulary.com); вузька/широка (*narrow imagination; wide imagination*): *...**narrowness of imagination and intellect*** (Vocabulary.com); *...And in her **wide imagination** stood Palmshaded temples* (Vocabulary.com).

Прикметники, що описують уяву, демонструють наскільки сформована ця здатність у людини. З лексемою *imagination* сполучаються прикметники *vivid/creative/fertile/great/overactive тощо*, що характеризують ступінь реалістичності сформованого у людини образу і вказують на хорошу чи погану роботу фантазії: *Course Moira always has had a **vivid imagination**, you have to take what she*

says with a pinch of salt (BNC); *His paintings show **great imagination*** (BNC); *But long before Pacheco's indestructible sow rose to prominence in the townfolk's **fertile imaginations**, another phantom was born to roam through the Miracle Valley wreaking all manner of curious havoc* (Vocabulary.com); *Most days. I have a really **excellent imagination*** (Vocabulary.com); *Mrs. Verne was pretty impressed and said that I must have a **fabulous visual imagination*** (Vocabulary.com).

Ментальні образи мають різноманітний характер і природу. Перш за все вони різною мірою пов'язані з дійсністю. З одного боку людина за допомогою уяви творить образи реальних, об'єктивно існуючих об'єктів та ситуацій сприйнятих безпосередньо: *He could picture her in her office – a small, cramped room on the rue Marbeut, usually crowded with a dozen young men* (Vocabulary.com); *She imagined him in his racing days driving at incredible speed towards some treacherous bend with just that same ice-cold look of control on his face* (BNC); *I could imagine her tramping through the rooms, perhaps paying six pence for admission* (Vocabulary.com). Уява в таких випадках тісно пов'язана з пам'яттю, хоча створені уявою образи є лише частковим віддзеркаленням попереднього досвіду і містять елемент передбачення, яке виявляється або істинним: *We followed her into a stainless steel hallway, like I imagined they'd have on a space station or something* (Vocabulary.com) або хибним: *He looked taller than I had imagined him: it was said that the platforms on which he stood always had an elevated section in the middle to raise him up; Better than I ever imagined* (BNC). Інколи важко провести кордон між реальними спогадами та уявними подіями: *I don't know whether what I'm seeing, feeling, is real or not, imagination or memory* (Vocabulary.com).

Ментальний образ, створений уявою людини, існує в її концептуальному світі, втілюючи її мрії, бажання та страхи. Наприклад у реченні *He imagined being shot in the water and it closing over his head, filling his mouth and lungs, the last moments of life choked out of him* (BNC) суб'єкт уявляє картину власної смерті; у реченні *I imagined myself home in Heidelberg when the war was over* (Vocabulary.com) – омріяне повернення додому і завершення війни; у іншому прикладі *I began imagining myself a handless beggar in the market, unable to even use the bathroom* (Vocabulary.com) картину власного каліцтва.

Невідповідність створеного образу і реально існуючого стану справ реалізується в конструкціях *only in smb's mind, in smb's imagination*: *In his imagination he beheld the pair of lovers along some dark road.... This vision made him feel keenly his own poverty of purse and spirit* (Vocabulary.com); *I know it was entirely in my imagination, but there was this cruel and malevolent look in her eyes that I will never forget* (Vocabulary.com); *She spotted me and her smile seemed to stiffen, but maybe that was just my imagination* (Vocabulary.com); *It's only your imagination, her stepmother said about the spiders* (Vocabulary.com); *It was pure imagination, probably traceable in the beginning to lies circulated by Snowball* (Vocabulary.com))

Образи, якими оперує людина, не обмежуються відтворенням безпосередньо сприйнятого, хоча попередній досвід може бути поштовхом для уявних картин: *Ear, Eye and Arm often looked down on these fires and imagined they were back in the distant village of their childhood* (Vocabulary.com); *I imagine him sitting at home watching the History channel or reading a massive biography in front of a crackling fireplace* (Vocabulary.com). Перед людиною в образах може постати й те, чого вона безпосередньо не сприймала, і те, чого взагалі не було, і навіть те, чого в такій саме конкретній формі в дійсності й бути не може: *Rain sluiced down it all, making Thomas imagine a huge beast cresting out of the ocean* (Vocabulary.com); *I imagine them in their cold graves, calling out to their mothers and fathers, "Don't forget our birthdays! Celebrate for us. Eat cake for us"* (Vocabulary.com); *I imagine my body plummeting, smacking into the bars as it falls down, and my limbs at broken angles on the pavement, just like Rita's sister when she didn't make it onto the roof* (Vocabulary.com). Таким чином, не всякий процес, що протікає в образах, може бути зрозумілий як процес відтворення. Якщо відтворення є основною характеристикою пам'яті, то перетворення стає основною характеристикою уяви.

Когнітивні ознаки концепту IMAGINATION.

Однією з найважливіших ознак концепту є ознака "конструювання"/ "процес творення нових образів", яке актуалізується в реченнях дієсловом *imagine*, що виступає світопороджувальним предикатом, оскільки він номінує створення різноманітних образів, моделі можливого світу, так званої особистої модальності. Семантична теорія "можливих світів" передбачає, що істинність чи хибність

пропозиції може реалізуватись не тільки в реальному світі, але і у всіх можливих, співвіднесених з дійсністю, тобто в модальних контекстах. Можливі світи відображають можливий стан справ або напрямок розвитку подій, що є сумісними з настановою певної особи. Дієслово *imagine* сполучається з непрямыми питаннями з *what/ how/ where*: *... it was the best kit car and this was at the national show so you imagine how good this thing was*; (BNC); *As Harry took off his glasses and climbed into his four-poster, he imagined how it must feel to have parents still living but unable to recognize you* (Vocabulary.com); *He imagined how it would have felt to be here if his name hadn't come out of the Goblet of Fire* (Vocabulary.com).

Когнітивна ознака концепту "здатність розуму бути творчим або винахідливим" реалізується у реченнях здебільшого лексемами *to imagine, imaginative*: *Bloom had created an imaginative and effective defense, something few lawyers would have dared, considering the political overtones of Pacheco's involvements, not to mention the fact that he had stabbed a cop* (Vocabulary.com); *My mother was an imaginative cook, and her experiments weren't always edible* (Vocabulary.com); *Children often come up with very imaginative ways to group instruments based on characteristics other than sound production* (Vocabulary.com); *Generations of energetic and imaginative investigators exhausted their whole lives on the problems* (Vocabulary.com). Уяву в таких контекстах розуміють як творчу здатність людини мислити і діяти нестандартно, знаходити несподівані рішення.

Когнітивна ознака "уявляти що-небудь" реалізується дієсловами *conceive/ visualize/ present/ represent imagination*: (...*performance that my imagination can conceive* (Vocabulary.com); ...*imagination represented to him a crowd of persons...* (BNC).

Концепту IMAGINATION притаманна ознака "контроль", що виявляється в метафоричному використанні дієслів *to use one's imagination*: *It is certainly an approach which encourages the lawyer to use imagination in the solution of the problem* (BNC); *You needed to use imagination to see through it to the ground below* (BNC); *I learned to use my imagination to shape my reality and harness it to serve my needs* (Vocabulary.com) та *to control one's imagination*: *You're getting older now, and I think it's time to control your imagination a little bit. Because it causes you to act in ways that are not always appropriate. Like throwing things at people* (Vocabulary.com); *I tried to control my*

imagination, to keep the shadows from becoming things they weren't (Vocabulary.com), хоч мовний матеріал фіксує нездатність суб'єкта уявити щось навіть за умови його бажання: *I have a good imagination, but even I can't imagine that* (Vocabulary.com); *If the entire tidal-locked habitable zone looks like this, I can't imagine a more beautiful new home for humans to live* (Vocabulary.com); *I couldn't imagine how she'd gotten the way she was – one minute laughing and the next overrun with everybody's misery* (Vocabulary.com), що підтверджується функціонуванням словосполучення *to try to imagine*: *I tried to imagine him with a big black mustache like his uncle Aldo* (Vocabulary.com); *Every time I saw him, I tried to imagine him writing those editorials in the Standard, I tried to imagine him defying the soldiers* (Vocabulary.com), а спроба може бути як результативною, так і ні.

А. Уайт стверджує, що "уявити собі, що Р..." вимагає застосування вміння, яким деякі люди можуть володіти більшою мірою, ніж інші" (White, 1990: 138). Дж. Госетті-Ференсі припускає, що, незважаючи на те, що уявити часом "надзвичайно легко", різні завдання на уяву вимагатимуть більших або менших зусиль, і «ступінь зусиль змінюватиметься залежно від ступеня та складності [завдання] та можливостей людини, яка це уявляє" (Gosetti-Ferencey, 2018: 86).

Низка вчених висловлюють думку, що уява – це практична навичка, вміння, здатність. Так П. Тейлор зауважує, що використання уяви – це застосування певної ментального навички (Taylor, 1981: 206), а відтак її можна тренувати чи стимулювати. Мовний матеріал засвідчує вживання лексеми *imagination* у сполученні з дієсловами *to exercise; to fuel; to stimulate; to inspire; to fire*: *One should, he said, write about what one doesn't know, so as to exercise the imagination* (BNC); *Without it, the capacity to understand language and to use it effectively, to distinguish honest discourse from propaganda and to exercise the imagination in disciplined and creative ways are blighted* (BNC); *The absorbing exposition reveals how a society dominated by organised crime and corruption has fuelled the imaginations of the new wave of crime writers* (BNC); *But for many, if they live in an inner city where there are fewer chances to explore, stories fuel their imaginations and help them create other worlds* (BNC); *Ideas on how to delegate, deal with stress and stimulate the imagination are all included, as well as how to confront your fears and be yourself* (BNC); *Audiobooks, like radio,*

stimulate the imagination through the ear (BNC); *Nothing like a legendary feat to inspire the imagination* (BNC); *These books can inspire the imagination at all ages and rhyming ones are great for learning sounds and spelling patterns and developing an enjoyment of language* (BNC); *Active citizenship has already fired the imagination of many people... (But charitable) support is not just a matter of writing cheques; there is also a great potential to give in kind* (BNC).

Предикативна характеристика та конотації концепту IMAGINATION

IMAGINATION як концепт отримує таку предикативну характеристику, яка кваліфікує її як здатність створювати предметно-чуттєві картини та образи. Невипадково дієслова-присудки при іменнику позначають дії, що презентують цю здатність і визначають її як творчу. Завдяки цьому опис уявних картин набуває метафоричного характеру і уява виступає в якості діяча, діючої субстанції. Приміром, мовний матеріал фіксує наступні випадки вживання лексеми: *In the unfinished Vision of St. John, El Greco's imagination led him to disregard the laws of nature even more* (BNC); *Eventually, assisted by fantasies about "some other ladies which my lively imagination strongly pictured," he becomes a superstud, and afterward he "strutted up and down, considering myself as a valiant man who could gratify a lady's loving desires five times a night"* (BNC); *If I could not believe in what my imagination showed me, how could I do what I loved to do?"* (BNC). Так, у першому прикладі уява виступає рушійною силою для реалізації творчого потенціалу, у другому і третьому – субстанцією, що змальовує чи показує певні ментальні образи.

Аналіз мовного матеріалу демонструє емоційно-забарвлені конотації концепту, зокрема: *неспокій*: *Either way, I am acutely aware of the presence of a restless imagination coupled with obscure suffering* (BNC); *неперевантаження*: *A thing about me is, I have an overbusy imagination* (Vocabulary.com); *захоплення*: *Art, daring because souls could feel, stirred nowhere but an urgent equipage of rapt imagination sped her march through the realms of woe and weal...* (BNC); *радість, задоволення*: *festivity of imagination; pleasure of imagination; to please imagination; glad imagination; These enlarged views may, for a moment, please the imagination of a speculative man...* (BNC); *здивуванням*: *To my astonished imagination, a star-and-garter upon the dim figure of the man...*

(BNC); *нещастя*: *My unfortunate imagination set to work to torment me* (Vocabulary.com); *снівчуття/снівпереживання*: *I ask myself whether it was the temper of their souls or the sympathy of their imagination....* (Vocabulary.com); *зачарованість*: *For a few moments her imagination and her heart were bewitched* (Vocabulary.com); *незадоволення*: *But still the imagination was dissatisfied....* (Vocabulary.com); *смак*: *terrified imagination; affrighted imagination; ...he had been the victim of a terror-stricken imagination...* (Vocabulary.com); *...how many various shapes affrighted imagination represented things to me...* (BNC); *тривога*: *disturbed imagination; alarmed imagination; to trouble imagination; since it occurred to her alarmed imagination that her husband might, in his policy or timidity, prefer that of Ravenswood* (BNC).

Висновки.

Концепт IMAGINATION є актуальним та комунікативно релевантним концептом англомовної концептосфери і представлений чисельним номінативним полем та об'ємною когнітивною структурою. Зміст концепту включає в себе все, що людина знає про цей феномен, її емоції, асоціації різного характеру. Мовні засоби являють собою механізм за допомогою якого стає можливою часткова експлікація смислу та процесів його витлумачення в свідомості. Уява може характеризуватись згідно критеріїв *велика/невелика, вузька/широка*. Прикметники, що описують уяву, демонструють наскільки сформована ця здатність у людини, характеризують ступінь реалістичності сформованого у людини образу і вказують на хорошу чи погану роботу фантазії. Ментальні образи, утворені уявою, мають різноманітний характер і природу, вони різною мірою пов'язані з дійсністю, створені уявою людини, вони існують в її концептуальному світі, втілюючи мрії, бажання та страхи.

До когнітивних ознак концепту відносимо: *“конструювання”/“процес творення нових образів”*; *“уявляти що-небудь”*; *“контроль”*, *“здатність розуму бути творчим або винахідливим”*. Аналіз мовного матеріалу демонструє різноманітні емоційно-забарвлені конотації концепту. IMAGINATION як концепт отримує таку предикативну характеристику, яка кваліфікує її як здатність створювати предметно-чуттєві картини та образи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бацивнич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ: Довіра, 2007. 205 с.

2. Кононенко В.І. Концептологія в лінгвістичному аспекті. *Мовознавство*. 2006. № 2–3. С. 111–117.
3. Красовська К. Зв'язок концептуальної та мовної картин світу з етнічною ментальністю. *Культура народів Причорномор'я*. 2009. №154. С. 120–123.
4. Куцос О.І. Класифікація визначень поняття “концепт” методом кластерного аналізу. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. Вип. 24. т. 1. С. 171-175.
5. Селіванова О. С. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
6. Яковлева В. Б. Взаємозв'язок ментальності та мовної системи. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: “Лінгвістика”*. 2006. Вип. 4. 378 с.
7. Britannica. Веб-сайт. URL: <https://www.britannica.com/topic/imagination> (дата звернення: 11.10.2024).
8. British national corpus (BNC). Веб-сайт. URL: <https://www.english-corpora.org/bnc/> (дата звернення: 1.10.2024).
9. Collins. Free online dictionary, thesaurus and reference materials. Веб-сайт. URL: https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english-thesaurus/imagination#google_vignette (дата звернення: 15.10.2024).
10. Gosetti-Ferencei J. A. *The life of imagination: revealing and making the world*. New York: Columbia University Press, 2018. 360 p.
11. Longman Dictionary of Contemporary English. Pearson Education Limited, 2014. 2224 p.
12. Macmillan English Dictionary for Advanced Learners. Macmillan Publishers Limited, 2002. 1692 p.
13. Oxford English Dictionary. Second Edition. Clarendon Press, 1989. 20 vol.
14. Taylor P. *Imagination and information*. *Philosophy and Phenomenological Research*. 1981. N 42. P. 205–223.
15. The American Heritage College Dictionary. Веб-сайт. URL: <https://www.ahdictionary.com/> (дата звернення: 10.10.2024).
16. Vocabulary.com. Веб-сайт. https://www.vocabulary.com/dictionary/imagination?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMtAAAR1P0Na8I6NEHYxMjL9IKNFHvSi7UeFj5wNeBkuedk_5sHi-6XFFcE3lnYs_aem_6pX25-wHcs_311bKZV3suA дата звернення: 20.10.2024)
17. White A. *The language of imagination*. Oxford: Basil Blackwell. 1990. 231 p.

REFERENCES:

1. Batsevych F. S. (2007) *Slovyk terminiv mizhkulturnoi komunikatsii* [Dictionary of the terms of intercultural communication]. Kyiv: Dovira. 205 p. [in Ukrainian].
2. Kononenko V.I. (2006) *Kontseptolohiia v lnhvistychnomu aspekti* [Conceptology in the linguistic aspect]. *Movoznavstvo* [Linguistics]. 2006. № 2–3. pp. 111–117. [in Ukrainian].
3. Krasovska K. (2009) *Zv'язok kontseptualnoi ta movnoi kartyn svitu z etnichnoiu mentalnistiu* [The connection of the conceptual and lingual pictures of the world with ethnic mentality]. *Kultura narodov Prychernomor'ia* [Culture of the peoples of the Black Sea region]. №154. pp. 120–123. [in Ukrainian].
4. Kutsos O.I. (2022) *Klasyfikatsiia vyznachen poniattia “kontsept” metodom klasterneho analizu* [Classification of definitions of the term “concept” by the method of cluster analysis]. *Zakarpatski filolohichni studii* [Transcarpathian

- Philological Studies]. Iss. 24. V. 1. pp. 171-175. [in Ukrainian].
5. Selivanova O. S. (2008) Suchasna linhvistyka: napriamy ta problem [Modern linguistics: directions and problems]. Poltava: Dovkillia-K. 712 p. [in Ukrainian].
  6. Iakovlieva V. B. (2006) Vzaiemozviazok mentalnosti ta movnoi systemy [Relationship between mentality and language system]. Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu [Scientific Bulletin of Kherson State University]. Serii: "Linhvistyka". Iss. 4. 378 p. [in Ukrainian].
  7. Britannica. Web-site. URL: <https://www.britannica.com/topic/imagination> (date of access: 11.10.2024).
  8. British national corpus (BNC). Web-site. URL: <https://www.english-corpora.org/bnc/> (date of access: 1.10.2024).
  9. Collins. Free online dictionary, thesaurus and reference materials. Web-site. URL: https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english-thesaurus/imagination#google_vignette (date of access: 15.10.2024).
  10. Gosetti-Ferencei J. A. (2018) The life of imagination: revealing and making the world. New York: Columbia University Press. 360 p.
  11. Longman Dictionary of Contemporary English. (2014) Pearson Education Limited. 2224 p.
  12. Macmillan English Dictionary for Advanced Learners (2002). Macmillan Publishers Limited. 1692 p.
  13. Oxford English Dictionary. (1989). Second Edition. Clarendon Press. 20 vol.
  14. Taylor P. (1981) Imagination and information'. Philosophy and Phenomenological Research. N 42. P. 205–223.
  15. The American Heritage College Dictionary. Web-site. URL: <https://www.ahdictionary.com/> (date of access: 10.10.2024).
  16. Vocabulary.com. Web-site. URL: https://www.vocabulary.com/dictionary/imagination?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAAR1PONa8I6NEHYxMJL9IKNFHvSi7UeFj5wNeBkue dk_5sHi-6XFFcE3lnYs_aem_6pX25-wHcs_311bKZV3suA (date of access: 20.10.2024)
  17. White A. (1990.) The language of imagination. Oxford: Basil Blackwell. 231 p.